МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА КЪМ 31.07.2014 г.

20.08.2014 г.

гр. София

БЮДЖЕТНА ПОЗИЦИЯ КЪМ 31.07.2014 г.

- **Дефицитът по КФП към края на юли 2014 г. е в размер на 1 147,2 млн. лв. (1.4% от БВП).** За сравнение планираният дефицит за цялата година със ЗДБРБ за 2014 г. е в размер на 1 472,3 млн. лв. (1,8 % от БВП).

- Спрямо същия период на предходната година **дефицитът по КФП се влошава с 1.2 п.п. от БВП**, което се дължи на:

  ✓**изпреварващия ръст на разходите** (включително и по европейските фондове и програми)

  ✓**временно замразените плащания от ЕК по ОП "Околна среда" и две оси на ОП "Регионално развитие"**

  ✓ **изоставане в изпълнението на данъчните приходи** спрямо планирания ръст със ЗДБРБ за 2014 г.

- **Основните параметри по изпълнението на бюджета през изминалите месеци са напрегнати, поради оптимистичните допускания на етапа на планирането по отношение на приходите и недооценяване ефектите от влошаване на икономическата среда, както и значителните разходи по европейските програми и фондове**, свързани с навлизането на голяма част от проектите по програмния период 2007-2013 във финална фаза.

ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ ПО КФП КЪМ КРАЯ НА ЮЛИ 2014 г.

КФП	ОТЧЕТ към юли 2013	РАЗЧЕТ 2014	ОТЧЕТ към юли 2014	Изпълнение спрямо разчет 2014	Изпълнение спрямо отчет юли 2013
Приходи и помощи	**16 609,9**	**31 035,4**	**16 840,5**	**54,3%**	**101,4%**
Данъчни приходи	***12 852,2***	***24 328,7***	***13 190,5***	***54,2%***	**102,6%**
Неданъчни приходи	***2 424,3***	***3 471,3***	***2 223,7***	***64,1%***	**91,7%**
Приходи от помощи	***1 333,3***	***3 235,4***	***1 426,3***	***44,1%***	**107,0%**
Разходи и вноска в общия бюджет на ЕС	**16 778,0**	**32 507,7**	**17 987,8**	**55,3%**	**107,2%**
Нелихвени разходи	***15 577,4***	***30 933,2***	***16 907,9***	**54,7%**	**108,5%**
Текущи нелихвени разходи	13 936,1	24 798,4	14 789,2	59,6%	106,1%
Капиталови разходи	1 641,3	4 994,1	2 118,7	42,4%	129,1%
Резерв за неотложни и/или непред. разходи		1 140,6			
Лихвени плащания	***595,5***	***669,8***	***464,6***	***69,4%***	**78,0%**
Вноска в общия бюджет на ЕС	**605,2**	**904,7**	**615,3**	**68,0%**	**101,7%**
Бюджетен баланс	**-168,2**	**-1 472,3**	**-1 147,2**	**77,9%**	

* В позицията "Резерв за неотложни и/или непредвидени разходи" се посочват само данните по разчет. Даннете по отчет се отразяват в съответните разходни позиции, според икономическия характер на извършените разходи за сметка на резерва.

ПРИХОДИ ПО КФП КЪМ ЮЛИ 2013 И 2014 г.

ПРИХОДИ ПО КФП

- **Приходите и помощите** по КФП към юли 2014 г. са в размер на **16 840,5 млн. лв.,** което представлява 54,3 % от годишните разчети.
- ***Данъчните постъпления*** (вкл. приходите от осигурителни вноски) са в размер на ***13 190,5 млн. лв.,*** което представлява 54,2 % от годишните разчети при изпълнение на разчетите към края на юли 2013 г. от 56,2 %.
- Приходите в частта на ***преките данъци*** възлизат на 2 602,1 млн. лв., което представлява 60,2 % от планираните за годината. Номиналното увеличение спрямо същия период на 2013 г. е 217,8 млн. лв., главен принос за което имат постъпленията от данъка върху доходите на физическите лица.
- Приходите от ***социалноосигурителни и здравни вноски*** са 3 606,3 млн. лв., което представлява 57,4 % от разчетените за годината, като спрямо същия период на предходната година нарастват номинално със 165,2 млн. лева.
- Постъпленията *от* ***косвени данъци*** към 31.07.2014 г. са в размер на 6 423,6 млн. лв., 50,1 % от плана за годината и са **със 77,3 млн. лв. по-малко в сравнение със същия период на предходната година.**

ПУБЛИЧНИ РАЗХОДИ ПО КФП

ПУБЛИЧНИ РАЗХОДИ ПО КФП (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

- **Разходите** по консолидирания бюджет към юли 2014 г. са в размер на **17 987,8 млн. лв.**
- В номинално изражение **разходите са нараснали спрямо същия период на миналата година с 1.2 млрд. лв. (7,2 %) .**
- Отчетеният ръст на разходите се дължи основно на:
  - ✓ **Ръст на разходите по европейските програми и фондове** – 2014 г. е ключова година за усвояването на средствата по ОП за програмния период 2007-2013 г., тъй като голяма част от проектите навлизат във финален етап.
  - ✓ **Ръст на социалните и здравноосигурителните плащания** – основно поради по-високите здравноосигурителни плащания през изминалите месеци на 2014 г., вкл. и поради разплащане на задължения от предходни години, както и на базов ефект при разходите за пенсии от увеличението на пенсиите от 1 април 2013 г.
  - ✓ **Значителни допълнителни разходи по бюджетите на ПРБ одобрени с актове на Министерския съвет** от предходното правителство.

ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ ПО ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ КЪМ КРАЯ НА ЮЛИ 2014 г.

Държавен бюджет	2013				2014			Планиран ръст на ЗДБРБ за 2014 спрямо отчет 2013	Изменение 31.07.2014 спрямо 31.07.2013
	Закон 2013	Отчет към 31.12.2013	Отчет към 31.07.2013		Закон 2014	Отчет към 31.07.2014			
			млн. лв.	% изпълнение на закон		млн. лв.	% изпълнение на закон		
Приходи и помощи	**18 354,4**	**18 120,9**	**10 513,1**	**57,3%**	**19 262,7**	**10 370,4**	**53,8%**	**106,3%**	**98,6%**
Данъчни приходи	**16 085,9**	**15 622,1**	**8 967,9**	**55,8%**	**17 337,0**	**9 117,9**	**52,6%**	***111,0%***	**101,7%**
Преки данъци	4 034,1	3 887,2	2 374,5	58,9%	4 306,6	2 593,2	60,2%	110,8%	109,2%
Корпоративни данъци	1 567,4	1 553,0	1 020,1	65,1%	1 673,8	1 041,6	62,2%	107,8%	102,1%
ДДФЛ	2 466,7	2 334,2	1 354,4	54,9%	2 632,8	1 551,5	58,9%	112,8%	114,6%
Косвени данъци	11 918,1	11 590,7	6 500,9	54,5%	12 829,0	6 423,6	50,1%	110,7%	98,8%
ДДС	7 655,0	7 366,5	4 222,7	55,2%	8 281,7	4 126,6	49,8%	112,4%	97,7%
Акцизи	4 115,0	4 055,8	2 184,2	53,1%	4 377,9	2 195,1	50,1%	107,9%	100,5%
Данък върху застрах. премии	28,1	22,3	13,0	46,3%	33,3	16,4	49,2%	149,0%	125,9%
Мита и митнически такси	120,0	146,2	81,0	67,5%	136,2	85,5	62,8%	93,2%	105,5%
Други данъци	132,7	143,1	91,4	68,9%	200,3	100,2	50,0%	140,0%	109,6%
Налози върху захарта	1,0	1,0	1,0	104,6%	1,0	1,0	95,5%	100,0%	95,6%
Неданъчни приходи	**2 224,3**	**2 394,1**	**1 493,2**	**67,5%**	**1 874,1**	**1 235,1**	**65,9%**	**78,3%**	**82,7%**
Помощи	**44,3**	**104,7**	**52,0**	**67,1%**	**51,6**	**17,3**	**33,5%**	**49,3%**	**33,3%**
Разходи, трансфери и вноска на България в бюджета на ЕС	**19 648,2**	**19 290,1**	**10 992,6**	**55,9%**	**20 598,9**	**11 326,1**	**55,0%**	**106,8%**	**103,0%**
Разходи	**9 294,4**	**8 672,5**	**4 946,4**	**53,2%**	**9 899,6**	**4 886,2**	**49,4%**	**114,1%**	**98,8%**
Нелихвени разходи	**8 453,2**	**8 019,8**	**4 370,6**	**51,7%**	**9 234,9**	**4 441,7**	***48,1%***	**115,2%**	***101,6%***
Резерв за неотложни и/или непред. разходи *	406,6				861,1				
Лихвени плащания	***841,2***	***652,7***	***575,9***	**68,5%**	***664,7***	***444,5***	***66,9%***	***101,8%***	***77,2%***
Трансфери	**9 445,6**	**9 683,5**	**5 441,0**	**57,6%**	**9 794,7**	**5 824,6**	**59,5%**	**101,1%**	**107,1%**
Вноска на България в бюджета на ЕС	**908,2**	**934,1**	**605,2**	**66,6%**	**904,7**	**615,3**	**68,0%**	**96,9%**	**101,7%**
Бюджетен баланс	**-1 293,7**	**-1 169,2**	**-479,5**		**-1 336,2**	**-955,7**		**114,3%**	

* В позицията "Резерв за неотложни и/или непредвидени разходи" се посочват само данните по разчет. Даннете по отчет се отразяват в съответните разходни позиции, според икономическия характер на извършените разходи за сметка на резерва.

ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ ПО ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ КЪМ КРАЯ НА ЮЛИ 2014 г. (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

- ***Приходите и помощите*** по държавния бюджет към 31.07.2014 г. са в размер на ***10 370.4 млн. лв.,*** което представлява 53.8 % от плана за годината, при изпълнение на плана от 57.3 % за същия период на 2013 г.
- ***Данъчните приходи по държавния бюджет към юли 2014 г.*** са в размер на 9 117,9 млн. лв. и бележат ръст от едва 1,7 % спрямо същия период на 2013 г. при ръст от 11 процента на плана за 2014 г. спрямо отчета за 2013 г.
- Очертава се забавяне при изпълнението на разчетите в групата на косвените данъци, главно при ДДС и акцизи:
  - ✓ **Данък добавена стойност** – 49.8% изпълнение спрямо разчетите за годината и с 96.1 млн. лв. по-малко в сравнение с отчетените постъпления за същия период на предходната година при планиран ръст от 12,4% спрямо отчетените за 2013 г.
  - ✓ **Акцизи** - 50,1% изпълнение спрямо разчетите за годината и остават на нивото на постъпленията за същия период на миналата година при планиран ръст от 7,9% спрямо отчетените за 2013 г.
- Предвид голямата относителна тежест на косвените данъци в общите данъчни приходи съществува риск от неизпълнение на разчетите в частта на данъчните приходи **в годишен план с около 900 млн. лв.**

ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ ПО ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ КЪМ КРАЯ НА ЮЛИ 2014 г. (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

- Общият размер на **разходите по държавния бюджет** (вкл. и трансферите за др. бюджети и вноската за бюджета на ЕС) за първите седем месеца на 2014 г. е **11 326,1 млн. лв.** или 55,0 % от предвидените в ЗДБРБ за 2014 г.
- Частта от **вноската на България в общия бюджет на ЕС**, изплатена към края на юли 2014 г. възлиза на **615,3 млн. лв**., при планирани общо за 2014г. 904.7 млн. лв.
- **Бюджетното салдо по държавния бюджет** към 31.07.2014 г. **е отрицателно** в размер на **955,7 млн. лева.** За сравнение дефицитът по държавния бюджет за същия период на 2013 г. бе в размер на **479.5 млн. лв.**
- Рамката по ЗДБРБ за 2014 г. предвижда ръст на данъчните приходи с **1.7 млрд. лв.** спрямо отчетените за 2013 г., на база на което са планирани и по-високи разходи.
- **Към момента разходите се изпълняват на база на тези оптимистични допускания по приходите, а реалното изпълнение на приходите изостава**. Това води до формирането на по-висок дефицит.
- С гласуваните промени в ЗБНЗОК за 2014 г. на последното заседание на 42-то Народно събрание бе одобрено **допълнително ограничаване на разходите по бюджетите на министерствата и ведомствата в общ размер на 225 млн. лв**. за годината. Това може да доведе до невъзможност някои бюджетни системи да функционират нормално в последните месеци.

МЕРКИ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА ИЗОСТАВАНЕТО В ПРИХОДИТЕ

- **Служебното правителство предприема активни мерки за подобряване на работата на приходните администрации** и повишаване събираемостта на приходите.
- **Извършва се анализ на дейността на НАП и Агенция "Митници",** като са констатирани слабости и са предприети действия за тяхното отстраняване и подсилване на данъчната и митническата администрация.
- Поради незадоволителното състояние на дейността на **Агенция "Митници" бе сменено ръководството на агенцията.**
- **Наред с административните мерки се работи за подобряване на контрола върху акцизните стоки, за засилване на борбата с контрабандата** и постигане на по-добра ефективност на взаимодействието между органите на Агенция „Митници", НАП, МВР и др.

СРЕДСТВА ПО ЕВРОПЕЙСКИ ПРОГРАМИ И ФОНДОВЕ

ПОКАЗАТЕЛИ	ОТЧЕТ КЪМ 31 ЮЛИ 2013 г.			ОТЧЕТ КЪМ 31 ЮЛИ 2014 г.		
	КФП	Национален бюджет	Европейски средства	КФП	Национален бюджет	Европейски средства
Приходи и помощи	**16 609,9**	**15 356,6**	***1 253,3***	**16 840,5**	**15 460,8**	***1 379,8***
Данъчни приходи	12 852,2	12 852,2	0,0	13 190,5	13 190,5	0,0
Неданъчни приходи	2 424,3	2 417,8	6,5	2 223,7	2 221,3	2,4
Приходи от помощи	1 333,3	86,6	1 246,8	1 426,3	49,0	1 377,3
Разходи и вноска в общия бюджет на ЕС	**16 778,0**	**15 227,5**	**1 550,5**	**17 987,8**	**15 737,8**	**2 250,0**
Нелихвени разходи	***15 577,4***	***14 026,8***	***1 550,5***	***16 907,9***	***14 657,9***	***2 250,0***
Текущи нелихвени разходи	13 936,1	13 340,8	595,2	14 789,2	14 069,5	719,7
Капиталови разходи	1 641,3	686,0	955,3	2 118,7	588,4	1 530,3
Лихвени плащания	***595,5***	***595,5***	***0,0***	***464,6***	***464,6***	***0,0***
Вноска в общия бюджет на ЕС	**605,2**	**605,2**	**0,0**	**615,3**	**615,3**	**0,0**
Трансфери	**0,0**	**-184,1**	**184,1**	**0,0**	**-370,5**	**370,5**
Бюджетен баланс	**-168,2**	**-55,0**	**-113,2**	**-1 147,2**	**-647,5**	**-499,7**

ПРОБЛЕМИ ПРИ ФИНАНСИРАНЕТО НА ЗАМРАЗЕНИТЕ ОТ ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ ПЛАЩАНИЯ ПО ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ

- **Към 31.07.2014 г. ЕК временно е замразила възстановяването на средства към България по ОП "Околна среда" и по две оси на ОП "Регионално развитие"**
- **Плащанията към бенефициенти и изпълнители на проекти по тези програми бе спряно за периода март-юли 2014 г. по ОП "Околна среда" и юни-юли 2014 г. по замразените оси на ОП "Регионално развитие".**
- **За да се възстановят плащанията към бенефициенти и изпълнители** по спрените проекти те ще бъдат обезпечени временно с ресурс **от националния бюджет,** който да финансира дейностите до възстановяване на плащанията от ЕК към България:
  - ✓ **около 900 млн. лв. до края на 2014 г.** в случай, че плащанията не бъдат възстановени до края на годината
  - ✓ **около 300 млн. лв. до края на 2014 г.,** в случай, че ЕК възстанови сертифицираните разходи в рамките на календарната година
- **Осигуряването на временен ресурс от националния бюджет е наложително с оглед минимизиране на рисковете за загуба на средства по правилото n+2**

ФИСКАЛЕН РЕЗЕРВ КЪМ 31.07.2014 г.

- Размерът на фискалния резерв към 31.07.2014 г. е **8 886,1 млн. лв.,** в т.ч. ***8 254,1 млн. лв.*** **депозити на фискалния резерв в БНБ и банки** и ***632,1 млн. лв.*** вземания от фондовете на ЕС за сертифицирани разходи, аванси и др.

- Ресурсът на разположение във фискалния резерв е разчетен да обезпечи единствено обслужването на плащанията по държавния дълг, финансирането на дефицита и текущата ликвидност при изпълнението на бюджета, включително значителните плащания по глобалните облигации и директните плащания на земеделските производители през месец януари следващата година.

ПРЕДПРИЕТИ ДЕЙСТВИЯ ПО БЮДЖЕТ 2014

- **Подобряване на работата и резултатите от дейността на приходните администрации;**
- **Финансиране на дейностите по замразените ОП -** през месец август от националния бюджет вече са предоставени 167 млн. лв. по ОП “Околна среда” и 188 млн. лв. по ОП “Регионално развитие”;
- **Преглед на изпълнението на публичната инвестиционна програма “Растеж и устойчиво развитие на регионите”**;
- **АДФИ, съвместно със звената за вътрешен одит на министерствата и ведомствата започнаха одитни проверки за направените от ПРБ разходи и поетите финансови задължения и ангажименти,** както и анализ на съответствието им със Закона за бюджета и последващото влияние върху бюджетните параметри, включително върху дефицита на начислена основа;
- **Повишена бюджетна дисциплина по отношение на публичните разходи**

ИЗВОДИ НА БАЗА НА ПАРАМЕТРИТЕ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА

- При очерталите се тенденции **дефицитът по КФП вероятно ще надвиши планираните 1,8% от БВП, но следва да остане в рамките на 3% от БВП**.
- При други равни условия **дефицитът за месец август ще се влоши с 355 млн. лв.** поради разплащане на забавените плащания към бенефициенти и изпълнители по ОП “Околна среда” и ОП “регионално развитие”.
- Липсата на гъвкавост за осигуряване на допълнително финансиране до края на годината и необходимостта от подсилване на фискалните буфери налагат **преразглеждане на лимитите по дълга в ЗДБРБ за 2014 г.**
- **Необходима е актуализация на бюджета за 2014 г., с** която да се отразят:
  - по-реалистични прогнози по приходите;
  - промяна на фискалната цел по отношение на дефицита по КФП;
  - законова възможност за допълнително дългово финансиране за обезпечаване на ресурс за финансиране на временно спрените плащания по някои ОП на ЕС, за финансиране на по-високия дефицит и не на последно място за подсилване на буфера във фискалния резерв.

БЛАГОДАРИМ ЗА ВНИМАНИЕТО!

